

Yume Chou Hoikuen

Valmisteluni Japaniin vaihtoa varten alkoi oikeastaan heti, kun saavuin ensikertaa meidän kouluun. Kysyin heti ensimmäisten viikkojen aikana vaihtomahdollisuuksista ulkomaille ja sitä myöten kuulin lopulta sitten Hanako-projektista, joka on keskittynyt ammattialan ihmisten vaihtoon Japaniin. Toisin sanoen ennen kuin vaihtoon liittyvä paperisota ja muu järjestely alkoi, olin ilmoittanut kiinnostukseni lähteä vaihtoon jo puoli vuotta etukäteen.

Ennen kuin omassa koulussa alkoivat järjestelyt matkaani varten, osallistuin kuitenkin Hanako- seminaareihin ja tutustuin tärkeisiin ihmisiin, joiden kanssa olisin tekemisissä vaihtooni liittyen, mikäli minut hyväksyttiin ohjelmaan. Kävin siis yhteensä kahdessa seminaarissa ottamassa selvää, mitä minun pitäisi tehdä vaihtoon päästäkseni.

Osakan linna

Ympärilläni pyörivän informaation määrä vaihtooni liittyen oli huima. Papereita, lippuja ja lappuja piti täytellä ja lähetellä useammalle ihmiselle luettavaksi. Vasta kun vaihtoni ajankohtaan oli jäljellä puoli vuotta, sain lopullisen varmistuksen, että minut oli valittu ohjelmaan. Sain siis jännittää melkein vuoden verran sitä, pääsenkö Japaniin, ja olin jo uurastanut sen eteen, että minut huomataan hakijoista.

Omassa koulussani valmistelut mahdollista vaihtooni varten alkoivat syksyllä, kv-vaihdon tilaisuudesta ja jatkuivat valmennuskurssina vaihtoon lähtijöille, mikä jatkui seuraavan vuoden tammikuuhun. Vasta tässä kohtaa sain lopullisen varmistuksen Hanakolta, että minut oli hyväksytty vaihtoon. Tämän jälkeen alkoikin vaihdon ajankohtien selvittely, asuminen, paperityön järjestely ja muu valmistautuminen.

Omalla kohdallani voin sanoa, että vasta kevään puolella varmistui myös vaihtoni ajankohta, mikä oli aivan eri kuin muiden luokkatovereideni työssäoppiminen. Minulla vaihdon ajaksi muokkautui lopulta kesäloma, jonka aikana olinkin sitten 7 viikkoa työssäoppimisjaksolla Japanissa.

Japaniin lähtö, tai mikään muukaan vaihto ei järjesty hetkessä, mutta Japaniin eritoten vaihtoon täytyy varata hyvin paljon aikaa, sillä asiat kehittyvät hyvin omaan tahtiin. Japanin vaihto oli pitkän prosessin takana, mutta se oli mielestäni sen arvoista.

Miksi sitten halusin Japaniin vaihtoon? Kysymys, jota olin kuullut kysyttävän minulta useita kertoja, ja joka kerta vastaan, koska sen kulttuuri, ihmiset ja erilaisuus kiehtovat minua. Olen aina halunnut päästä olemaan osa sitä maailmaa, josta olen niin paljon kuullut ja nähnyt. En turistina, mutta tavallisena ihmisenä osana arkea, osana heidän kulttuuriaan ja elämäänsä. Onko se vain ajan ja elokuvien luomaa mystiikkaa vai mitä se todellisuus oikeasti pitää sisällään? Halusin nähdä ja kokea sen kulttuurin, mitä normaalisti me, länsimaalaiset, emme näe kuin vilauksen kulisien takaa elokuvissa ja dokumenteissa.

Työssäoppimisellani halusin kokea sen todellisuuden, mitä on olla osa tätä yhteisöä - nähdä palan, sitä mitä tämä niin erilainen kulttuuri kätkee sisälleen. Ja ennen kaikkea nähdä ja oppia katsomaan maailmaa heidän tavallaan, ymmärtää sitä, mikä erottaa ja yhdistää meitä. Näitä eroja, niin suuria

kuin pieniäkin, on vaikea hahmottaa kokonaisuudessaan, jollei niitä pääse koskettamaan, kohtaamaan todellisuutta kasvokkain.

Ihmisiä on miljoonittain ja vähän pienemmätkin suurkaupungit ovat kooltaan jo moninkertaisia Helsinkiin nähden. Tällaisia mittakaavallisia eroja ei voinut käsittää ennen, kuin oikeastin seisoi siellä Osakan kaduilla ja katsoi ympärilleen ja näki sen jatkuvan ihmisvilinän kulkevan ohitse, täpötäyteen ahdattut bussit ja metrot, ja kokee ne ainaiset jonotukset, että pääsi jonnekin.

Osaka

Kauppakatu Shinsaibashissa

Jos Japaniin oikeasti halusi lähteä, oli sinne mentävä ennakkoluulottomasti ja heittäydyttävä kaikkeen. Sinne asti ei lähdetä makailemaan, vaan meininki on kovaa, paljon nopeampaa kuin Suomessa ikinä näkemäni. Suomen elämänrytmi on olevan kuin hidastetusta filmistä verrattuna Japanin elämän malliin. Tehokkuus, tarkkuus ja motivaatio työssä ovat merkittävä osa japanilaista työskulttuuria.

Kun Japaniin lähtee työssäoppimaan, on hyvä muistaa, että riippuen työpaikasta ja ihmisistä, henkilökunta osaa enemmän tai vähemmän englantia. Vaikka useasti sanotaan, että englannilla pärjää, niin tämä ei päde Japaniin. Työssä ollessa suosittelisin varautumaan siihen, että ensisijainen työkieli on japani. Minä työskentelin jaksoni aikana yli 20 eri ihmisen kanssa ja heistä vain muutamat osasivat englannin sanoja sieltä täältä. Osan kanssa siis puhuin osittain englantia ja japania, toisten kanssa pelkästään japania. Työtilanteissa ohjeet tulivat useimmiten vain japaniksi, joten kielen ymmärtäminen oli osaltani hyvin olennaista.

Olin harjoitteluni aikana töissä yksityisessä päiväkodissa Yume Chuo Hoikuen, jossa oli lapsia 0–6-vuotiaisiin. Työskentelin lähes kaikkien ikäryhmien kanssa. Jokaisessa ikäryhmässä noudatettiin erilaista päivärytmiä. Japanissa työpaikka on kuin oma pieni yhteisönsä, joka toimii melkein kuin perhe. Henkilökunta piti huolta toisistaan, kaikki pelasivat yhteen hiileen, ja työ sujui saumattomasti, kun hoitajat vauhdissa antoivat toisilleen ohjeita. Tähän tehokkuuteen vie aikansa tottua, ja sain itsekin kuulla, että en ole riittävän nopea.

Japanilaiseen työskulttuuriin liittyy myös kirjoittamattomia tapoja. Esimerkiksi oli hyvin tavallista jäädä työpaikalle pidemmäksi aikaa ylitöihin. Omalla kohdallani jäinkin usein työpäiväni päätteeksi keskustelemaan ja selvittämään asioita ja tulevien viikkojen ohjelmaani. Harjoitteluni ei ollut pelkkää työpaikalla pusertamista, vaan se sisälsi myös töiden ulkopuolella olevia tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa minun toivottiin olevan paikalla.

Kyoto temppeli

Kiyomizuderan

Historiallinen kulkue

Osallistuin siis useampiin erilaisiin tilaisuuksiin ja ne olivat työssäoppimisjaksossani aivan yhtä tärkeitä kuin työskentely päiväkodissa. Kävin useammalla virallisella vierailulla eri asteen kouluissa, illalliskokouksissa, rekrytointiseminaareissa, vanhainkodissa edustamassa Hanako-verkostoa ja myös puhumassa japanilaisille opiskelijoille suomalaisesta lastenhoidosta ja opiskelusta. Joka tilaisuudessa oli noudatettava tiettyä kohteliaisuutta ja osattava käyttäytyä tarpeen vaatimalla tavalla, sillä se oli osa japanilaista kulttuuria ja oli kohteliasta osoittaa kunnioitusta heidän tapoihinsa.

Ulkomaalaisena törmäsin kuitenkin moneen otteeseen siihen, etten tiennyt kuinka toimia ja saatoin tahattomasti mokata. Esimerkiksi asettelin kenkiäni tietämättömyyttäni muutamia kertoja väärään paikkaan. Japanilaiset kuitenkin arvostavat suuresti sitä, että yrittää parhaansa ja osoittaa vilpittömästi halua oppia. Kömmähdyksiä sattuu kaikille ja etenkin ulkomaalaisena en tuntenut tai ymmärtänyt kaikkia kulttuurillisia tapoja.

Seitsemän viikon työssäoppimisen aikana sain kokea japanilaista kulttuuria laidasta laitaan: virallisista tilaisuuksista vapaaseen hauskanpitoon ja illanviettoon *izakayassa*, temppelikäynteihin, japanilaisiin festivaaleihin sekä juhlia syntymäpäiviä perheessä. Olen työssäoppimiseni aika olla lähempänä tätä maailmaa, jopa osana japanilaista yhteisöä. Sain kokea jotain ainutlaatuisia, mitä ei ulkomaalainen turistina tavallisesti pääse näkemään. Japanilainen yhteisö aukeaa aivan eri tavalla, kun siihen pääsee sisälle ja kohtaa tavallisia ihmisiä työssään.

Aikani kului kuin siivillä, ja viimeisinä päivinä huomasin, kuinka paljon olin kiintynyt japanilaiseen kulttuuriin ja kuinka paljon se oli minuun vaikuttanut. Vaihtoni aikana olin tavannut paljon uusia ihmisiä, joita tulen kaipaamaan aivan sanoin kuvaamattomasti.

Minulle Japani-vaihto on tarjonnut enemmän kokemuksia kuin mikään muu aiemmin kokemani. Voin sanoa, että tämä työssäoppimisen jakso Japanissa on ollut opiskeluaikani kohokohta ja elämäni paras kesä, jota en tule unohtamaan. Jonain päivänä palaan varmasti vielä maahan, jonka kulttuuriin ja ihmisiin sain kunnian tutustua lähietäisyydeltä olemalla osa heidän elämää.

Alussa lähdin tuntemattomaan, maahan, jonka tavat ja kulttuuri olivat aivan erilaisia omaamme verrattuna, mutta jakson jälkeen huomasin ympärilläni värikkään joukon ihmisiä: työkavereita,

lapsia, vanhempia, opettajia. He olivat tulleet osaksi minua. Löysin sieltä ihmisiä, jotka toivottivat minut aina tervetulleeksi, ja ennen kaikkea perheen jonne voin palata. Löysin Japanista jotain sellaista, mitä en mennessäni koskaan osannut odottaa.

Kiitos kaikesta, jota olen saanut kokea teidän kanssanne, sillä ilman teitä, matkani ei olisi ollut sitä kaikkea mitä te annoitte minulle.

- *Rakkaudella, kiitos* -

Henna